

Lärare 2014

Drygt 650 lärare arbetar inom den åländska utbildningen vårterminen 2014. I grundskolan finns 430 lärare, varav knappt 120 är klasslärare. På gymnasienivå (inklusive Ålands folkhögskola) finns det 160 lärare och vid Högskolan på Åland närmare 40. Inom den övriga utbildningen (Ålands musikinstitut och Medborgarinstitutet) jobbar knappt 30 rektorer och lärare med minst 14 undervisningstimmar per vecka. Assisterer samt studie- och elevhandledare ingår i statistikuppgifterna.

Två tredjedelar av lärarna är kvinnor, men könsfördelningen varierar i de olika utbildningsstadierna. Störst är könsskillnaden i grundskolan, där över tre fjärdedelar av lärarna är kvinnor. Grundskolan har de yngsta lärarna med en medelålder på knappt 45 år, medan Högskolan ligger högst med 53 år.

Tabell 1. Lärare efter utbildningsnivå, kön och medelålder 2014

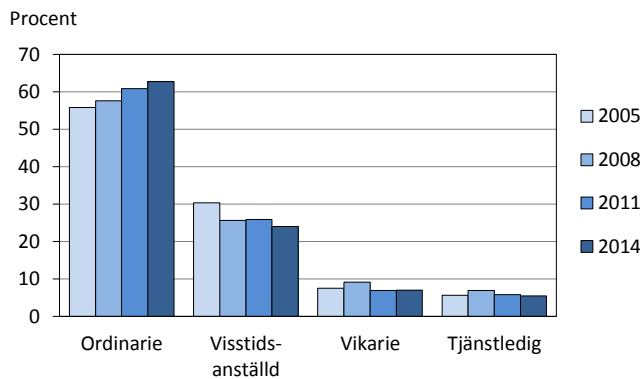
Kön	Totalt	Grundskolan	Gymnasienivå	Högskolan	Övrig utbildn.
Totalt	657	430	160	39	28
Kvinnor	441	330	82	14	15
Män	216	100	78	25	13
Medelålder	46,5	44,8	49,0	53,0	49,6

Not: I kategorin Gymnasienivå ingår även uppgifter för Ålands folkhögskola. Övrig utbildning omfattar Medborgarinstitutet och Ålands musikinstitut.

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Diagrammet nedan visar lärarkårens fördelning på anställningsförhållande 2005–2014. Andelen ordinarie anställda lärare har ökat under perioden och är nu 63 procent. Det är främst de visstidsanställda som har blivit färre.

Lärare efter anställningsförhållande 2005-2014

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

I grundskolan har andelen behöriga lärare ökat ytterligare något från 2011 och är nu 93 procent. På gymnasienivå steg andelen behöriga lärare från 64 procent 2011 till 81 procent 2014.

Beskrivning av statistiken

Detta meddelande innehåller statistik om den åländska lärarkåren 2014. Syftet är att ge en samlad och utförlig bild av lärarkårens storlek och sammansättning. En mängd variabler behandlas alltifrån ålder, kön och uppgift till anställningsförhållande, undervisningsämnen och behörighet. Åldersuppgifterna är beräknade enligt personernas ålder den 31 december 2014. Mera förklaringar om respektive faktor ges i anslutning till resultatredovisningen. Uppgifterna samlades in i mars 2014 och gäller således situationen på vårterminen 2014. Vissa jämförelser görs också med läraryrket år 2005, 2008 och 2011. De kategorier som omfattas av statistiken är alla rektorer och lärare i grundskolan, på gymnasienivå och vid Högskolan på Åland samt rektorerna och de lärare som undervisar minst 14 timmar per vecka i den övriga utbildningen, vilken här omfattar Ålands musikinstitut och Medborgarinstitutet. Ålands folkhögskola redovisas tillsammans med gymnasienivån i detta meddelande. Också elev- och studiehandledare samt elev- och studerandeassistenter ingår i statistiken.

Statistiken omfattar de lärare som är i tjänst. De tjänstlediga lärarna ingår dock i vissa tabeller som visar lärare efter anställningsförhållande. I vissa fall arbetar en lärare i flera olika skolor och också på olika stadier och nivåer i utbildningssystemet. När det gäller summerade uppgifter har läraren då i statistiken förts till den kategori där det huvudsakliga arbetet utförs. När det gäller redovisningen för enskilda skolor kan en lärare dock i vissa fall finnas med i två olika skolor för att ge en mera rättvisande bild av de enskilda skolornas lärarkårer.

Uppgifterna har samlats in från skolorna och skoldistriktet. ÅSUB riktar ett tack till alla som bidragit med uppgifter och kommentarer.

Lärarstatistik publicerades senast för år 2011 och utges vart tredje år.

Lärarstatistiken ges ut i ÅSUBs serie Statistikmeddelanden, Utbildning. Övrig statistik som publiceras i denna serie är årliga meddelanden om utbildningen på grundskolenivå, studerande över grundskolenivå på Åland samt examina avlagda på gymnasienivå och vid Högskolan på Åland. Statistik om åländsk utbildning som inte leder till examen samt om de åländska studerande utanför Åland publiceras sedan 2007 årligen på ÅSUBs hemsida (www.asub.ax). All utbildningsstatistik är tillgänglig på ÅSUBs hemsida i form av publikationer, databaser och exceltabeller.

Några definitioner och förklaringar:

- Exakt 0 enheter
- . Uppgift ologisk, kan ej förekomma

Norra Ålands högstadiedistrikt omfattar kommunerna Finström, Geta, Saltvik, Sund och Vårdö. Godby högstadieskola är gemensam för distriktet.

Södra Ålands högstadiedistrikt omfattar kommunerna Eckerö, Hammarland, Jomala, Lemland och Lumparland. Kyrkby högstadieskola är gemensam för distriktet och sköter också träningsundervisningen för hela Åland.

Övriga skärgården omfattar kommunerna Brändö, Föglö, Kumlinge, Kökar och Sottunga.

Grundskolan

Antalet lärare i grundskolan har sedan 2011 ökat med ett tjugotal och uppgår 2014 till 430 stycken. Det är främst männen som har blivit flera. *Tabell 2* visar hur lärarna fördelar sig på de 23 grundskolorna. Kyrkby högstadieskola har flest lärare, 76 stycken, varav två femtedelar jobbar inom träningsundervisningen eller som elevassistenter. Dessutom ingår här tre s.k. ambulerande lärare, vilka arbetar i flera olika skolor. Waldorfskolan och Sottunga skola har de minsta lärarkårerna med två respektive tre lärare vardera.

Alla skolor utom Sottunga har en majoritet kvinnor bland lärarna. Man bör beakta att tabellen inte visar årsverken utan antalet enskilda lärare anställda vid skolan. Eftersom en del av lärarna är timlärare och anställda på deltid, blir bilden av varje skolas "lärarkapacitet" inte helt jämförbar. I lärarstatistiken ingår också elevassistenterna.

Tabell 2. Lärare i grundskolan efter skola och kön 2005–2014

Skola	Totalt				Kvinnor				Män			
	2005	2008	2011	2014	2005	2008	2011	2014	2005	2008	2011	2014
Totalt	379	392	412	430	300	295	328	330	79	97	84	100
Brändö ¹⁾	12	9	11	9	10	7	8	6	2	2	3	3
Eckerö	7	7	12	12	7	7	9	11	-	-	3	1
Emkarby ²⁾	4	.	.	.	2	.	.	.	2	.	.	.
Föglö	14	14	11	11	10	9	9	9	4	5	2	2
Geta	5	4	6	7	4	3	6	6	1	1	-	1
Godby högstadieskola	32	33	39	37	24	24	29	26	8	9	10	11
Kyrkby högstadieskola varav träningsundervisning (str)	74	72	71	76	60	52	54	57	14	20	17	19
varav träningsundervisning (str)	23	22	27	19	21	20	24	17	2	2	3	2
Kumlinge	8	9	9	7	7	4	7	5	1	5	2	2
Källbo (Godby) ²⁾³⁾	9	17	19	23	8	14	17	20	1	3	2	3
Kökar	8	9	9	8	5	6	7	7	3	3	2	1
Lappo ¹⁾	3	3	.	.	1	-	.	.	2	3	.	.
Lemland	12	14	18	20	9	12	15	17	3	2	3	3
Lumparland	4	5	5	5	3	3	5	4	1	2	-	1
Näfsby	10	12	13	12	8	9	9	9	2	3	4	3
Pålsböle ³⁾	9	6	.	.	8	6	.	.	1	-	.	.
Rangsby	6	6	9	9	4	4	8	7	2	2	1	2
Sottunga	7	5	5	3	5	3	3	1	2	2	2	2
Strandnäs	43	39	46	49	37	32	37	35	6	7	9	14
Sund	11	13	10	12	11	12	10	9	-	1	-	3
Södersunda	10	13	12	16	9	11	11	13	1	2	1	3
Vikingaåsen	19	23	25	30	16	20	21	26	3	3	4	4
Vårdö	5	6	7	5	4	6	7	5	1	-	-	-
Waldorf ⁵⁾	.	.	.	2	.	.	.	2
Ytternäs	20	22	24	24	15	14	19	19	5	8	5	5
Ödkarby	8	9	8	10	5	6	5	8	3	3	3	2
Övernäs högstadieskola ⁴⁾	23	26	.	.	14	17	.	.	9	9	.	.
Övernäs ⁴⁾	20	19	45	45	17	16	34	29	3	3	11	16

¹⁾ Lappo skola stängde 2010 och eleverna flyttade till Brändö låg- och högstadium.

²⁾ När Källbo skola öppnade på hösten 2005 ersatte den Godby och Emkarby skolor.

³⁾ Pålsböle skola stängde 2010 och eleverna flyttade till Källbo skola.

⁴⁾ Övernäs och Övernäs högstadieskola är fr.o.m. 2011 en enhetsskola.

⁵⁾ Waldorfskolan startade sin verksamhet höstterminen 2011.

Not: De lärare som arbetar i två skolor redovisas här i båda skolor, men endast en gång i totalen (2005 4 st, 2008 3 st, 2011 2 st, 2014 2 st). Ett antal lärare anställda av Södra Ålands högstadedistrikt jobbar i flera skolor, men redovisas här endast i Kyrkby högstadieskola (2005 7 st, 2008 5 st, 2011 5 st, 2014 3 st).

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Flera timlärare och assistenter

I grundskolan finns nästan 120 klasslärare och drygt 80 lektorer. Fördelningen på huvudsaklig uppgift är i stort sett densamma 2014 som 2011, förutom att de heltidsanställda timlärarna och assistenterna har blivit flera. Detta redovisas i *tabell 3* som visar antalet grundskollärare efter huvudsaklig uppgift och kön. Männens andel har sedan 2011 ökat från 20 till 23 procent. Det är främst bland klasslärarna, lektorerna och elevassistenterna som andelen män har ökat. Klasslärarna och assistenterna har dock fortfarande, tillsammans med specialklasslärarna och speciallärarna, den minst jämställda könsfördelningen med över 80 procent kvinnor i vardera kategorin. Endast bland rektorerna är männen i majoritet då fyra av sju rektorer är män.

I *tabell 4* redovisas lärarna efter huvudsaklig uppgift och skoldistrikt. Det stora antalet elevassistenter i Södra Ålands högstadiesdistrikt kan förklaras med att många av dem arbetar inom träningsundervisningen vid Kyrkby högstadieskola. Träningsundervisningen gör också att antalet speciallärare är större i distriktet.

Tabell 3. Lärare i grundskolan efter huvudsaklig uppgift och kön 2014

Huvudsaklig uppgift	Antal			Procent	
	Totalt	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Totalt	430	330	100	76,7	23,3
Rektor, biträdande rektor	7	3	4	42,9	57,1
Föreståndare	16	10	6	62,5	37,5
Klasslärare	117	100	17	85,5	14,5
Specialklasslärare (san) ¹⁾	15	13	2	86,7	13,3
Specialklasslärare (str) ²⁾	6	5	1	83,3	16,7
Speciallärare (sd) ³⁾	20	20	-	100,0	-
Lektor	83	50	33	60,2	39,8
Elevhandledare	4	3	1	75,0	25,0
Heltidsanställd timlärare	43	32	11	74,4	25,6
Deltidsanställd timlärare	26	17	9	65,4	34,6
Elevassistent	93	77	16	82,8	17,2

¹⁾ Lärare med anpassad specialundervisning. ²⁾ Lärare i träningsundervisning.

³⁾ Lärare med samordnad specialundervisning.

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Tabell 4. Lärare i grundskolan efter huvudsaklig uppgift och skoldistrikt 2014

Huvudsaklig uppgift	Totalt	Mariehamn	Södra Ålands högstadiesistr.	Norra Ålands högstadiesistr.	Övriga skärgården
Totalt	430	119	171	102	38
Rektor, bitr. rektor, föreståndare	23	5	7	7	4
Speciallärare, elevhandledare	45	11	23	10	1
Lektor	83	26	30	21	6
Klasslärare	117	39	39	31	8
Timlärare	69	17	25	12	15
Elevassistent	93	21	47	21	4

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Något ökad andel män

Tabell 5 visar lärarnas och rektorernas fördelning på utbildningsstadium och kön. Könsfördelningen är betydligt jämnare på högstadiet än på lågstadiet. Från 2011 till 2014 har andelen män ökat både på båda stadier. Man kan dock notera att andelen män totalt sett (frånsett assistenterna som inte ingår i denna tabell) var något högre 2008 än nu.

Tabell 5. Lärare i grundskolan efter huvudsakligt utbildningsstadium och kön 2005–2014

Utbildningsstadium Kön	Antal				Procent			
	2005	2008	2011	2014	2005	2008	2011	2014
Totalt	340	330	328	337	100,0	100,0	100,0	100,0
Kvinnor	262	243	255	253	77,1	73,6	77,7	75,1
Män	78	87	73	84	22,9	26,4	22,3	24,9
Lågstadiet, årskurs 1-6	204	205	205	210	100,0	100,0	100,0	100,0
Kvinnor	164	161	173	172	80,4	78,5	84,4	81,9
Män	40	44	32	38	19,6	21,5	15,6	18,1
Högstadiet, årskurs 7-9	136	125	123	127	100,0	100,0	100,0	100,0
Kvinnor	98	82	82	81	72,1	65,6	66,7	63,8
Män	38	43	41	46	27,9	34,4	33,3	36,2

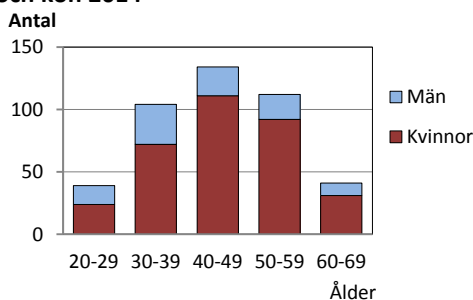
Not: Denna tabell omfattar inte elevassistenterna.

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Två tredjedelar är ordinarie anställda

Nästan en tredjedel av grundskollärarna är 40–49 år, medan en dryg fjärdedel är 30–39 respektive 50–59 år gamla. Knappt en tiondedel är under 30 respektive 60 år eller äldre. Av männen är nästan hälften under 40 mot bara 30 procent av kvinnorna. Diagrammet nedan visar lärarnas fördelning på åldersgrupper efter kön medan *tabell 6* redovisar typ av anställningsförhållande efter ålder och kön. Andelen män är större bland de yngre lärarna. Två tredjedelar av lärarna i grundskolan är ordinarie anställda och deras andel är betydligt högre i åldersklasserna över 40 år än bland de yngre lärarna.

Lärare i grundskolan efter ålder och kön 2014

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Tabell 6. Lärare i grundskolan efter huvudsakligt anställningsförhållande, ålder och kön 2014

Anställnings- förhållande	Totalt	Ålder					Kön	
		20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	Kvinnor	Män
Totalt	463	44	118	146	114	41	360	103
Ordinarie	287	6	54	105	88	34	226	61
Visstidsanställd	95	19	31	22	18	5	71	24
Vikarie	47	14	19	7	6	1	33	14
Tjänstledig	33	5	14	12	2	-	30	3
Deltidspensionerad	1	-	-	-	-	1	-	1

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Kvinnor dominerar klass-, special- och språkundervisningen

Nästan 130 grundskollärare har huvudsakligen undervisning i egen klass. Över 87 procent av dessa är kvinnor, vilket är något lägre andel än 2011 men högre än 2005. Textilslöjd, hemkunskap, samordnad specialundervisning samt tyska, franska och spanska undervisas enbart av kvinnor. Ämnen med en stor majoritet kvinnor är, förutom klassundervisning, övriga språk, biologi och specialklassundervisning. Lärarna i teknisk slöjd och fysik är alla män. En relativt jämn könsfördelning finns inom ämnena matematik, kemi, historia, religion, musik, bildkonst och gymnastik.

Tabell 7 redovisar lärarnas fördelning på huvudsakliga undervisningsämnen. Det vanligaste huvudsakliga undervisningsämnet är klassundervisning i egen klass, följt av specialklassundervisning, svenska, matematik och gymnastik. I kategorin Ingen undervisning ingår de 93 elevassistenterna.

Tabell 7. Lärare i grundskolan efter huvudsakligt undervisningsämne och kön 2014

Huvudsakligt undervisningsämne	Antal			Procent	
	Totalt	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Totalt	430	330	100	76,7	23,3
Klassundervisning	128	111	17	86,7	13,3
Specialklassundervisning (san, str)	32	26	6	81,3	18,8
Svenska och litteratur	30	24	6	80,0	20,0
Finska	10	8	2	80,0	20,0
Engelska	11	9	2	81,8	18,2
Tyska	2	2	-	100,0	-
Franska	2	2	-	100,0	-
Spanska	1	1	-	100,0	-
Matematik	24	14	10	58,3	41,7
Fysik	3	-	3	-	100,0
Kemi	2	1	1	50,0	50,0
Biologi	7	6	1	85,7	14,3
Religionskunskap	4	2	2	50,0	50,0
Historia	5	2	3	40,0	60,0
Elevhandledning	2	-	2	-	100,0
Studiehandledning	3	3	-	100,0	-
Samordnad specialundervisning (sd)	13	13	-	100,0	-
Musik	10	4	6	40,0	60,0
Bildkonst	6	3	3	50,0	50,0
Gymnastik och idrott	15	7	8	46,7	53,3
Textilslöjd	9	9	-	100,0	-
Teknisk slöjd	11	-	11	-	100,0
Hemkunskap	4	4	-	100,0	-
Datateknik	1	1	-	100,0	-
Ingen undervisning	95	78	17	82,1	17,9

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Klasslärarna på yngre sidan

Klasslärarna har en yngre åldersstruktur än grundskollärarna totalt, en större del är under 40 och en mindre andel över 50 år. *Tabell 8* visar lärarna efter huvudsakligt undervisningsämne och ålder. Undervisningsämnena är här delvis sammanslagna till större grupper för att åstadkomma ökad överskådlighet. Också lärarna i svenska och gymnastik samt assistenterna har en yngre profil. Ämnen där hälften eller mera av lärarna har fyllt 50 år samordnad specialundervisning, slöjd, hemkunskap, musik och bildkonst samt ämnesgruppen biologi, geografi, fysik och kemi.

Den vanligaste kombinationen av undervisningsämnen för samma lärare är klassundervisning och gymnastik samt klasslärare och textilslöjd. Fjorton lärare har vardera kombinationen. I *tabell 9* redovisas de vanligaste kombinationerna av ämnen i vilka lärarna har mest och nästmest undervisning. Klassundervisning avser här endast klassundervisning i egen klass.

Tabell 8. Lärare i grundskolan efter huvudsakligt undervisningsämne och ålder 2014

Huvudsakligt undervisningsämne	Antal per åldersgrupp						Procent per åldersgrupp		
	Totalt	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	-39	40-49	50+
Totalt	430	39	104	134	112	41	33,3	31,2	35,6
Klassundervisning	128	9	41	41	33	4	39,1	32,0	28,9
Spezialklassundervisning (san, str)	32	3	9	6	8	6	37,5	18,8	43,8
Svenska och litteratur	30	2	9	10	6	3	36,7	33,3	30,0
Finska	10	1	2	3	2	2	30,0	30,0	40,0
Engelska	11	-	4	3	3	1	36,4	27,3	36,4
Övriga språk	5	-	3	-	2	-	60,0	-	40,0
Matematik	24	2	4	9	8	1	25,0	37,5	37,5
Biologi, geografi, fysik, kemi	12	-	3	3	4	2	25,0	25,0	50,0
Historia, samhällslära, religion	9	-	1	6	2	-	11,1	66,7	22,2
Elevhandledning, studiehandledning	5	-	1	3	1	-	20,0	60,0	20,0
Samordnad specialundervisning (sd)	13	-	-	5	5	3	-	38,5	61,5
Musik och bildkonst	16	1	2	4	7	2	18,8	25,0	56,3
Gymnastik och idrott	15	2	4	6	3	-	40,0	40,0	20,0
Slöjd	20	-	4	5	7	4	20,0	25,0	55,0
Hemkunskap	4	-	1	1	2	-	25,0	25,0	50,0
Datateknik	1	-	-	-	1	-	-	-	100,0
Ingen undervisning	95	19	16	29	18	13	36,8	30,5	32,6

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Tabell 9. Lärare i grundskolan efter de vanligaste kombinationerna av undervisningsämnena 2014

Undervisningsämne i vilket läraren har		Antal lärare
- mest undervisning	- nästmest undervisning	
Klassundervisning	Gymnastik	14
Klassundervisning	Textilslöjd	14
Matematik	Fysik	12
Klassundervisning	Matematik	11
Klassundervisning	Engelska	10
Klassundervisning	Religionskunskap	10
Klassundervisning	Teknisk slöjd	10
Klassundervisning	Svenska	7
Klassundervisning	Finska	7
Klassundervisning	Musik	7
Klassundervisning	Bildkonst	7
Svenska	Matematik	7
Biologi	Geografi	7
Engelska	Svenska	6

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Över 90 procent av grundskollärarna är behöriga

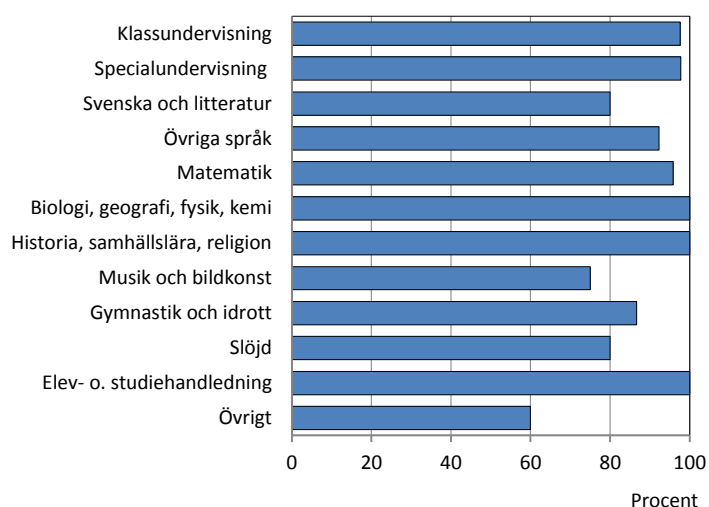
Andelen behöriga lärare i grundskolan har ökat betydligt från 2005, då den var 77 procent. Nu uppgår motsvarande siffra till nästan 93 procent. *Tabell 10* redovisar grundskolläraernas behörighet fördelat på huvudsaklig uppgift och ålder. Tabeller med uppgift om behörighet innefattar inte elevassistenterna. Alla rektorer, föreståndare, speciallärare och elevhandledare är behöriga. Samma sak gäller över 95 procent av klasslärarna, specialklasslärarna och lektorerna. Andelen behöriga är lägst bland de deltidsanställda timlärarna, 50 procent. Åldersmässigt är det de yngsta lärarna som har den lägsta behörighetsgraden. Diagrammet nedan visar andelen behöriga lärare i de olika undervisningsämnena. Alla lärare med läsämnen som biologi, historia och religion som huvudsakligt undervisningsämne är behöriga, medan de praktiska ämnena såsom musik, konst, gymnastik och slöjd har den lägsta andelen behöriga lärare, runt 80 procent. Behörigheten bland svensklärarna har sjunkit igen och är också den 80 procent.

Tabell 10. Lärare i grundskolan efter huvudsaklig uppgift, ålder och behörighet 2014

Huvudsaklig uppgift Ålder	Antal			Behöriga, procent			
	Totalt	Behöriga	Obehöriga	2005	2008	2011	2014
Totalt	337	312	25	77,1	85,8	91,5	92,6
Huvudsaklig uppgift							
Rektor, föreståndare, bitr. rektor	23	23	-	96,3	96,0	100,0	100,0
Klasslärare	117	114	3	86,0	94,2	95,9	97,4
Specialklasslärare (san, str)	21	20	1	73,7	89,5	90,9	95,2
Speciallärare (sd)	20	20	-	82,6	90,5	100,0	100,0
Lektor	83	80	3	82,6	89,0	96,6	96,4
Heltidsanställd timlärare	43	38	5	62,5	85,0	81,5	88,4
Deltidsanställd timlärare	26	13	13	22,6	25,0	48,0	50,0
Elevhandledare	4	4	-	50,0	80,0	100,0	100,0
Ålder							
20-29	20	17	3	65,7	60,6	80,8	85,0
30-39	89	79	10	75,3	84,5	88,9	88,8
40-49	105	101	4	74,5	90,5	95,9	96,2
50-59	95	88	7	86,9	92,0	92,8	92,6
60-69	28	27	1	66,7	75,0	88,9	96,4

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Andel behöriga lärare i grundskolan efter huvudsakligt undervisningsämne 2014

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Över hälften är utbildade i Sverige

Drygt hälften eller 54 procent av de behöriga grundskollärarna har utbildat sig i Sverige och de utgör därmed för första gången en majoritet. År 2011 var andelen 46 procent. Andelen som har examen från Finland har sjunkit från 53 till 46 procent. Liksom för tre år sedan har en procent examen från något annat land. Detta framgår av *tabell 11 och 12* som visar examensland efter huvudsaklig uppgift respektive åldersgrupp för de lärare som har formell behörighet. Uppgifterna har inte någon koppling till vilket land lärarna kommer ifrån. Av klasslärarna, specialklasslärarna, de heltidsanställda timlärarna och elevhandledarna är majoriteten utbildade i Sverige, medan rektorerna/föreståndarna, speciallärarna och de deltidsanställda timlärarna till övervägande del har sin examen från Finland.

Tabell 11. Behöriga lärare i grundskolan efter huvudsaklig uppgift och examensland 2014

Huvudsaklig uppgift	Examensland, antal				Examensland, procent		
	Totalt	Finland	Sverige	Övriga	Finland	Sverige	Övriga
Totalt	312	142	167	3	45,5	53,5	1,0
Rektor, föreståndare, bitr. rektor	23	14	9	-	60,9	39,1	-
Klasslärare	114	40	74	-	35,1	64,9	-
Specialklasslärare (san, str)	20	9	11	-	45,0	55,0	-
Speciallärare (sd)	20	12	7	1	60,0	35,0	5,0
Lektor	80	40	38	2	50,0	47,5	2,5
Heltidsanställda timlärare	38	17	21	-	44,7	55,3	-
Deltidsanställd timlärare	13	9	4	-	69,2	30,8	-
Elevhandledare	4	1	3	-	25,0	75,0	-

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

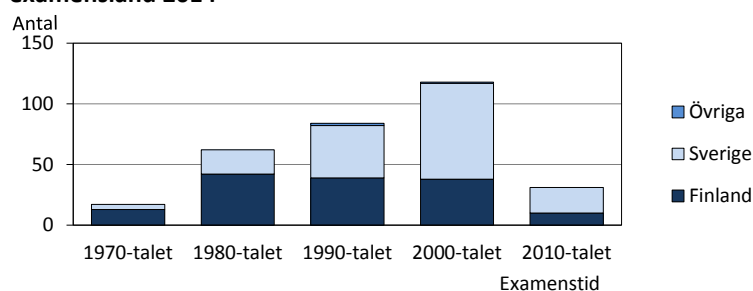
Lärarnas utbildningsort varierar stort mellan olika åldersgrupper. Två tredjedelar av lärarna över 50 år är utbildade i Finland, medan fyra femtedelar av de som är under 40 har sin examen från Sverige. Diagrammet nedan som visar hur lärarnas examensland varierar i relation till vilket decennium lärarna utexaminerats talar samma språk. Av dem som tagit examen på 1970- och 1980-talet har 70 procent utexaminerats i Finland och 30 procent i Sverige, medan proportionerna är de omvända för de som tagit examen under 2000-talet.

Tabell 12. Behöriga lärare i grundskolan efter ålder och examensland 2014

Åldersgrupp	Examensland, antal				Examensland, procent		
	Totalt	Finland	Sverige	Övriga	Finland	Sverige	Övriga
Totalt	312	142	167	3	45,5	53,5	1,0
20-29	17	5	12	-	29,4	70,6	-
30-39	79	15	64	-	19,0	81,0	-
40-49	101	46	54	1	45,5	53,5	1,0
50-59	88	56	30	2	63,6	34,1	2,3
60-69	27	20	7	-	74,1	25,9	-

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Lärare i grundskolan efter examenstid och examensland 2014

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Gymnasienivå

Statistiken över lärarna på gymnasienivå på Åland omfattar även Ålands folkhögskola. I lärarstatistiken för 2005 ingick även Ålands hantverksskola, som upphörde med sin verksamhet efter vårterminen 2006. Naturbruksskolan ingick t.o.m. 2011, då verksamheten upphörde.

Jämställda lärarkårer

På gymnasienivå jobbar 160 lärare, en minskning med 10 sedan 2011. Av dessa finns 105 vid Ålands yrkesgymnasium, 44 vid Ålands lyceum och 13 på Ålands folkhögskola. Könsfördelningen är ganska jämn. På Lycéet och i Folkhögskolan finns lite flera kvinnor än män, medan Yrkesgymnasiet har en mindre majoritet av män. *Tabell 13* visar lärarna på gymnasienivå efter skola och kön. Lärare med anställning i fler än en skola redovisas i tabellen i alla skolor han/hon är anställd, men ingår endast en gång i totalen. I *tabell 14* redovisas lärarna efter huvudsaklig uppgift och kön. Över hälften arbetar som lektorer och 54 procent av dessa är män. Könsfördelningen är mest ojämn bland speciallärare och studiehandledare, där de allra flesta är kvinnor.

Tabell 13. Lärare på gymnasienivå efter skola och kön 2005–2014

Skola	Totalt				Kvinnor				Män			
	2005	2008	2011	2014	2005	2008	2011	2014	2005	2008	2011	2014
Totalt	162	169	170	160	76	79	83	82	86	90	87	78
Ålands folkhögskola	10	15	15	13	3	7	9	7	7	8	6	6
Ålands handelsläroverk	13	14	18	.	5	7	12	.	8	7	6	.
Ålands hantverksskola	6	.	.	.	4	.	.	.	2	.	.	.
Ålands hotell- och restaurangskola	15	20	18	.	8	10	9	.	7	10	9	.
Ålands lyceum	33	38	40	44	19	21	23	25	14	17	17	19
Ålands naturbruksskola	9	11	6	.	5	4	4	.	4	7	2	.
Ålands sjömansskola	25	24	26	.	5	4	7	.	20	20	19	.
Ålands vårdinstitut	14	14	12	.	11	11	9	.	3	3	3	.
Ålands yrkesskola	45	49	53	.	21	23	23	.	24	26	30	.
Ålands yrkesgymnasium	.	.	.	105	.	.	.	50	.	.	.	55

Not: Hösten 2011 sammanslogs Ål. handelsläroverk, Ål. hot.- o. rest.skola, Ål. sjömansskola, Ål. vårdinstitut och Ål. yrkesskola till Ål. yrkesgymnasium. Ål. naturbruksskolas verksamhet upphörde efter vårterminen 2011.

De lärare som arbetar i flera skolor redovisas här i alla de skolor de arbetar, men endast en gång i totalen.

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Tabell 14. Lärare på gymnasienivå efter huvudsaklig uppgift och kön 2014

Huvudsaklig uppgift	Antal			Procent	
	Totalt	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Totalt	160	82	78	51,3	48,8
Rektor, bitr. rektor	6	4	2	66,7	33,3
Utbildningsledare	2	1	1	50,0	50,0
Lektor	90	41	49	45,6	54,4
Timlärare i huvudsyssla	41	20	21	48,8	51,2
Timlärare i bisyssla	5	3	2	60,0	40,0
Speciallärare	5	4	1	80,0	20,0
Studiehandledare	7	7	-	100,0	-
Assistentlärare	2	1	1	50,0	50,0
Studerandeassistent	2	1	1	50,0	50,0

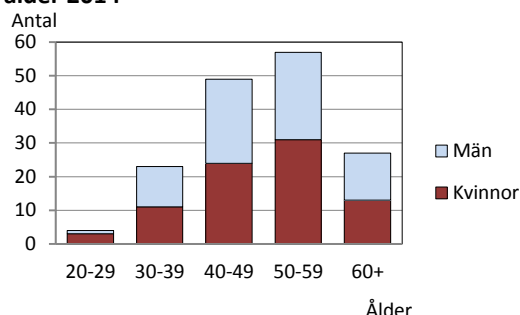
Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

En majoritet av gymnasielärarna har fyllt 50

I och med att lärarna under 40 år har blivit färre, har lärarkåren på gymnasienivå blivit något äldre sedan 2011. En knapp majoritet är nu 50 år eller äldre. Var sjätte har fyllt 60. Diagrammet nedan visar hur lärarna fördelar sig på kön och ålder.

Könsfördelningen är relativt jämn såväl bland yngre som äldre lärare.

Lärare på gymnasienivå efter kön och ålder 2014

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Två femtedelar har visstidsanställning

I *tabell 15* finns uppgifter om lärarna fördelade på huvudsakligt anställningsförhållande, åldersgrupp och kön. Nästan 100 personer eller 60 procent är ordinarie anställda och en tredjedel är visstidsanställda. De ordinarie anställda har blivit flera sedan 2011, medan de visstidsanställda har minskat. Också vikarierna har blivit färre och är nu bara ett par personer. Bland lärarna under 40 år är majoriteten visstidsanställning eller vikariat, medan ordinarie anställning är vanligast för de äldre lärarna. Fem lärare är tjänstlediga och ingår inte i den övriga statistikrapporteringen.

Såväl bland de ordinarie anställda som bland de visstidsanställda är könsfördelningen jämn. Vikarierna och de tjänstlediga lärarna är alla kvinnor.

Tabell 15. Lärare på gymnasienivå efter huvudsakligt anställningsförhållande, ålder och kön 2014

Anställningsförhållande	Totalt	Ålder					Kön	
		20-29	30-39	40-49	50-59	60+	Kvinnor	Män
Totalt	165	4	27	50	57	27	87	78
Ordinarie	99	-	8	29	39	23	51	48
Visstidsanställd	56	3	14	20	17	2	28	28
Vikarie	2	1	1	-	-	-	2	-
Tjänstledig	5	-	4	1	-	-	5	-
Deltidspensionerad	3	-	-	-	1	2	1	2

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

De äldsta lärarna inom social och hälsa samt turism och kosthåll

När det gäller undervisningsämnen redovisas i *tabell 16 och 17* lärarnas kön och ålder efter ämnenas huvudgrupper. Kategorin kärnämnen och andra allmänna ämnen, där bl.a. hela Ålands lyceums undervisning ingår, är huvudområde för över hälften av lärarna, eller 92 personer. 30 lärare undervisar huvudsakligen inom teknik och kommunikation. Därefter kommer turism-, kosthålls- och ekonomibranschen med 13 lärare. Två tredjedelar av lärarna i kärnämnen är kvinnor, medan alla lärare utom en inom teknik och kommunikation är män. Av de tio lärarna inom social-, hälso- och idrottsområdet är endast en man. Sju personer har ingen undervisning och dessa innefattar rektorer, biträdande rektorer och utbildningsledare. Från 2011 har ämnesområdet naturbruk och miljö fallit bort.

Också åldersmässigt finns det skillnader mellan ämnesområdena. Hälften av den stora gruppen lärare i kärnämnen är 50 år eller äldre. När det gäller turism-, kosthålls- och ekonomibranschen samt social-, hälso- och idrottsområdet är den stora majoriteten över 50. Inom teknikområdet ligger tyngdpunkten i åldersgruppen 40–49 år.

Tabell 16. Lärare på gymnasienivå efter huvudsakligt undervisningsämne och kön 2014

Undervisningsämne	Antal			Procent	
	Totalt	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Totalt	160	82	78	51,3	48,8
Kärnämnen och andra allmänna ämnen	92	60	32	65,2	34,8
Det humanistiska o. pedagogiska området	-	-	-	-	-
Kultur	6	3	3	50,0	50,0
Samhällsinriktade ämnen, företags-ekonomi och administration	2	-	2	-	100,0
Naturvetenskapliga området	-	-	-	-	-
Teknik och kommunikation	30	1	29	3,3	96,7
Naturbruk och miljöområdet	-	-	-	-	-
Social-, hälso- och idrottsområdet	10	9	1	90,0	10,0
Turism-, kosthålls- o. ekonomibranschen	13	5	8	38,5	61,5
Ingen undervisning	7	4	3	57,1	42,9

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Tabell 17. Lärare på gymnasienivå efter huvudsakligt undervisningsämne och åldersgrupp 2014

Undervisningsämne	Antal per åldersgrupp						Procent per åldersgrupp		
	Totalt	20-29	30-39	40-49	50-59	60+	-39	40-49	50+
Totalt	160	4	23	49	57	27	16,9	30,6	52,5
Det humanistiska o. pedagogiska området	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kärnämnen och andra allmänna ämnen	92	4	14	27	33	14	19,6	29,3	51,1
Kultur	6	-	1	1	4	-	16,7	16,7	66,7
Samhällsinriktade ämnen, företags-ekonomi och administration	2	-	-	-	-	2	-	-	100,0
Naturvetenskapliga området	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Teknik och kommunikation	30	-	5	14	6	5	16,7	46,7	36,7
Naturbruk och miljöområdet	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Social-, hälso- och idrottsområdet	10	-	-	3	5	2	-	30,0	70,0
Turism-, kosthålls- o. ekonomibranschen	13	-	1	2	6	4	7,7	15,4	76,9
Ingen undervisning	7	-	2	2	3	-	28,6	28,6	42,9

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Män undervisar i teknik, kvinnor i sjukvård och språk

Tabell 18 visar de vanligaste undervisningsämnena för gymnasielärarna. Tolv lärare undervisar i historia och samhällslära, elva i matematik respektive engelska.

Lärarnas könsfördelning för enskilda ämnen är i många fall ojämn och i en del ämnen finns endast lärare av det ena könet. Till exempel bilteknik, husbyggnad och elektronik undervisas bara av manliga lärare, medan enbart kvinnor är finskalärare och studiehandledare. Historia och samhällslära samt fysik och kemi har dock en jämn könsfördelning.

Tabell 18. Lärare på gymnasienivå efter de vanligaste undervisningsämnena och kön 2014

Undervisningsämne	Totalt	Kvinnor	Män
Historia, samhällslära, arbetslivskunskap	12	6	6
Matematik	11	5	6
Engelska	11	9	2
Specialundervisning	9	7	2
Svenska	9	6	3
Fysik, kemi	8	4	4
Studiehandledning	8	8	-
Sjukvård och omsorg	8	7	1
Omgivningslära (geografi, biologi, religion)	7	3	4
Bilteknik	7	-	7
Restaurangservice	7	2	5
Gymnastik	6	1	5
Elektronik och datakommunikationsteknik	6	-	6
Träning för handikappade studerande inför studier	5	4	1
Datateknik	5	1	4
Finska	5	5	-
Matproduktion i restaurang	5	2	3
Hälsokunskap	4	1	3
Musik, drama, konst och kultur	4	2	2
Främmande kulturer	4	3	1
El- och energiteknik	4	-	4
Husbyggnad	4	-	4
Maskinbefäl	4	1	3

Not: Tabellen omfattar lärarnas tre vanligaste undervisningsämnen, alltså kan lärare med två eller tre olika undervisningsämnen vara inkluderade fler än en gång.

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Betydande höjning av behörighetsgraden

Drygt 80 procent av gymnasielärarna är behöriga. Detta är en betydande ökning från 2011, då andelen var bara 64 procent, och också högre än 2005 och 2008. I uppgifterna ingår också rektorer, studiehandledare, assistentlärare och studerandeassistenter. Alla rektorer, utbildningsledare och speciallärare är behöriga liksom nästan alla lektorer. Av timlärarna är under hälften formellt behöriga. Detta visar *tabell 19*, där man också kan se att behörighetsgraden är högre för de äldre lärarna än för de yngre. När det gäller lärarnas behörighet fördelat på undervisningsämnen ser man i *tabell 20* att det är lärarna inom teknik och kommunikation som har lägst behörighetsgrad, 60 procent, vilket dock är dubbelt så stor andel som 2011. Av de obehöriga saknar 55 procent pedagogikstudier, 16 procent har inte den formella ämneskunskap som krävs och ytterligare 29 procent har varken de pedagogik- eller ämnesstudier som krävs för formell behörighet.

Tabell 19. Lärare på gymnasienivå efter huvudsaklig uppgift, ålder och behörighet 2014

	Antal			Behöriga, procent			
	Totalt	Behöriga	Obehöriga	2005	2008	2011	2014
Totalt	160	129	31	70,4	69,8	63,5	80,6
Uppgift							
Rektor, bitr. rektor	6	6	-	87,5	100,0	87,5	100,0
Utbildningsledare	2	2	-	.	.	.	100,0
Lektor	90	89	1	85,1	85,1	81,7	98,9
Timlärare i huvudsyssla	41	19	22	48,6	50,0	50,0	46,3
Timlärare i bisyssla	5	1	4	16,7	35,7	22,2	20,0
Speciallärare	5	5	-	50,0	100,0	100,0	100,0
Studiehandledare	7	5	2	75,0	100,0	80,0	71,4
Assistentlärare, studerandeassistent	4	2	2	57,1	8,3	-	50,0
Ålder							
20-29	4	2	2	-	40,0	33,3	50,0
30-39	23	17	6	48,5	60,0	46,4	73,9
40-49	49	38	11	77,4	67,4	56,0	77,6
50-59	57	47	10	77,6	74,5	81,8	82,5
60+	27	25	2	75,0	85,2	67,9	92,6

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Tabell 20. Lärare på gymnasienivå efter huvudsakligt undervisningsämne och behörighet 2014

Undervisningsämne	Antal			Behöriga, procent			
	Totalt	Behöriga	Obehöriga	2005	2008	2011	2014
Totalt	160	129	31	70,4	69,8	63,5	80,6
Kärnämnen och andra allmänna ämnen	92	76	16	81,7	75,9	74,4	82,6
Det humanistiska o. pedagogiska området	-	-	-	33,3	100,0	-	-
Kultur	6	5	1	40,0	42,9	33,3	83,3
Samhällsinriktade ämnen, företags- ekonomi och administration	2	2	-	77,8	75,0	75,0	100,0
Naturvetenskapliga området	-	-	-	-	-	-	-
Teknik och kommunikation	30	18	12	55,6	36,0	31,3	60,0
Naturbruk och miljöområdet	-	-	-	50,0	42,9	50,0	-
Social-, hälso- och idrottsområdet	10	9	1	91,7	100,0	81,8	90,0
Turism-, kosthålls- o. ekonomi branschen	13	12	1	73,3	75,0	75,0	92,3
Övrig utbildning	-	-	-	52,9	100,0	-	-
Ingen undervisning	7	7	-	80,0	87,5	60,0	100,0

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Majoriteten är utbildade i Finland, men av de yngre har flest svensk examen

Tabell 21 och 22 visar de behöriga gymnasielärarnas examensland fördelat på dels huvudsaklig uppgift, dels åldersgrupp. Nästan 64 procent av lärarna har tagit examen i Finland och 33 procent i Sverige. Andelarna är desamma som 2011. När man ser på lärarnas huvudsakliga uppgift är majoriteten i de flesta lärargrupper utexaminerade i Finland utom timlärarna, vilka till största delen har utbildat sig i Sverige. Majoriteten av lärarna som har fyllt 40 år har finländsk examen, medan Sverige dominerar bland de yngre. Diagrammet nedan visar lärarnas examensland i relation till examenstiden. Bland de lärare som tog examen på 1970-, 1980- och 1990-talet har majoriteten gått i skola i Finland, men av lärarna som blev klara med sina studier på 2000-talet är det ungefär jämnt mellan Finland och Sverige.

Tabell 21. Behöriga lärare på gymnasienivå efter huvudsaklig uppgift och examensland 2014

Läraruppgift	Examensland, antal				Examensland, procent		
	Totalt	Finland	Sverige	Övriga	Finland	Sverige	Övriga
Totalt	129	82	43	4	63,6	33,3	3,1
Rektor, bitr. rektor	6	4	1	1	66,7	16,7	16,7
Utbildningsledare	2	1	1	-	50,0	50,0	-
Lektor	89	63	23	3	70,8	25,8	3,4
Timlärare i huvudsyssla	19	5	14	-	26,3	73,7	-
Timlärare i bisyssla	1	-	1	-	-	100,0	-
Speciallärare	5	5	-	-	100,0	-	-
Studiehandledare	5	3	2	-	60,0	40,0	-
Assistentlärare, stud.ass.	2	1	1	-	50,0	50,0	-

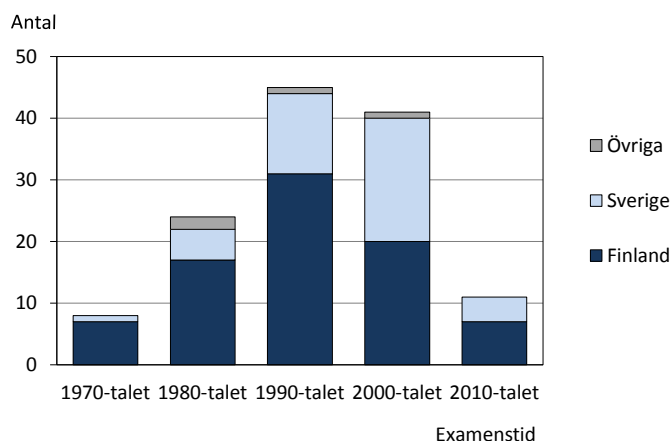
Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Tabell 22. Behöriga lärare på gymnasienivå efter ålder och examensland 2014

Åldersgrupp	Examensland, antal				Examensland, procent		
	Totalt	Finland	Sverige	Övriga	Finland	Sverige	Övriga
Totalt	129	82	43	4	63,6	33,3	3,1
20-29	2	-	2	-	-	100,0	-
30-39	17	5	12	-	29,4	70,6	-
40-49	38	25	12	1	65,8	31,6	2,6
50-59	47	35	9	3	74,5	19,1	6,4
60+	25	17	8	-	68,0	32,0	-

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Behöriga lärare på gymnasienivå efter examenstid och examensland 2014

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Högskolan på Åland

Sammanlagt arbetar 39 lärare vid Högskolan på Åland inklusive rektor, vicerektorer och fyra studiehandledare, vilket är lika många som 2011. Högskolan anlitar dessutom gästföreläsare som inte ingår i denna statistik. Av Högskolans lärare är 11 överlärare, 17 lektorer och 3 timlärare i huvudsyssla. Drygt 64 procent av de 39 lärarna är män. Männen är i majoritet bland överlärarna och lektorerna, medan det finns flera kvinnor bland timlärarna och studiehandledarna, vilket framgår i *tabell 24*.

Tabell 23. Lärare på Högskolan efter kön 2005–2014

Lärare	Antal			
	2005	2008	2011	2014
Totalt	35	37	39	39
Kvinnor	14	14	14	14
Män	23	23	25	25

Not: I denna tabell ingår för 2005 två lärare som hade en huvudsaklig lärartjänst på annan skola. Dessa är inte medräknade i totalen.

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Tabell 24. Lärare på Högskolan efter huvudsaklig uppgift och kön 2014

Huvudsaklig uppgift	Antal			Procent	
	Totalt	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Totalt	39	14	25	35,9	64,1
Rektor, vicerektor	3	-	3	-	100,0
Överlärare	11	3	8	27,3	72,7
Lektor	17	4	13	23,5	76,5
Timlärare i huvudsyssla	3	3	-	100,0	-
Timlärare i bisyssla	1	-	1	-	100,0
Studiehandledare	4	4	-	100,0	-

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Fyra femtedelar av Högskolans lärare har ordinarie anställning

Nästan 60 procent av Högskolans lärare är 50 år eller äldre, 33 procent är i åldersgruppen 40–49 år och bara 8 procent under 40 år gamla. Av timlärarna i huvudsyssla är alla över 50 liksom de flesta av överlärarna. Lektorerna är yngre, närmare 60 procent är under 50 år. Åldersfördelningen är ungefär likadan som 2011, bara att antalet som har fyllt 60 har ökat. Detta framgår av *tabell 25* som redovisar lärarnas ålder efter huvudsaklig uppgift. Lärarnas ålder efter kön 2014 och tidigare år framgår i *tabell 26*. Drygt 70 procent av kvinnorna och 50 procent av männen är 50 år eller äldre.

I diagrammet nedan framgår att fyra femtedelar av högskolelärarna är ordinarie anställda och en sjättedel visstidsanställda. En större andel av kvinnorna än av männen är visstidsanställda.

Tabell 25. Lärare på Högskolan efter huvudsaklig uppgift och ålder 2014

Huvudsaklig uppgift	Antal per åldersgrupp					Procent per åldersgrupp		
	Totalt	30-39	40-49	50-59	60-69	-39	40-49	50+
Totalt	39	3	13	13	10	7,7	33,3	59,0
Rektor, vicerektor	3	-	3	-	-	-	100,0	-
Överlärare	11	-	2	3	6	-	18,2	81,8
Lektor	17	2	8	7	-	11,8	47,1	41,2
Timlärare i huvudsyssla	3	-	-	2	1	-	-	100,0
Timlärare i bisyssla	1	-	-	-	1	-	-	100,0
Studiehandledare	4	1	-	1	2	25,0	-	75,0

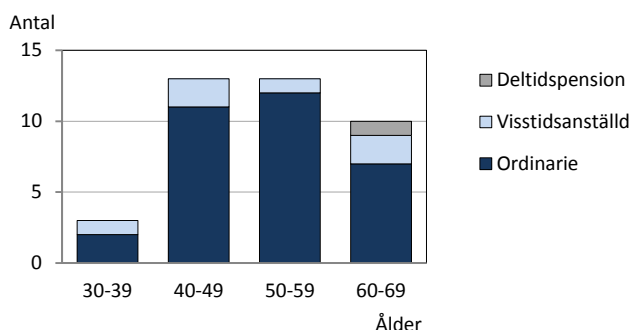
Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Tabell 26. Lärare på Högskolan efter kön och ålder 2014

Åldersgrupp	Antal			Procent			
	Totalt	Kvinnor	Män	2005	2008	2011	2014
Totalt	39	14	25	100,0	100,0	100,0	100,0
30-39	3	2	1	20,0	10,8	7,7	7,7
40-49	13	2	11	48,6	37,8	33,3	33,3
50-59	13	4	9	25,7	45,9	46,2	33,3
60-69	10	6	4	5,7	5,4	12,8	25,6

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Lärare på Högskolan på Åland efter anställningsförhållande 2014

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Flest lärare inom teknik och kommunikation

När det gäller ämnesområde undervisar flest högskolelärare, 16 stycken, inom teknik och kommunikation, följt av 6 inom social- och hälsoområdet och 5 inom allmänna ämnen. Könsfördelningen är ojämn i nästan alla ämnesområden. Samhällsinriktade ämnen samt teknik och kommunikation domineras av män, medan social- och hälsoområdet samt turism och kosthåll har en majoritet kvinnliga lärare. Detta framgår i *tabell 27*. De allmänna ämnena samt turism- och kosthållsbranschen har störst andel lärare över 50 år, vilket *tabell 28* visar. I *tabell 29* redovisas de vanligaste undervisningsämnena bland högskolelärarna. Däcksbefäl respektive maskinbefäl undervisas av flest lärare, tio respektive åtta, medan sjukvård och omsorg undervisas av sex.

Tabell 27. Lärare på Högskolan efter huvudsakligt undervisningsämne och kön 2014

Undervisningsämne	Antal			Procent	
	Totalt	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Totalt	39	14	25	35,9	64,1
Allmänna ämnen	5	2	3	40,0	60,0
Samhällsinrikt. ämnen, företagsek., admin.	3	-	3	-	100,0
Naturvetenskap	3	1	2	33,3	66,7
Teknik och kommunikation	16	2	14	-	87,5
Social-, hälso- och idrottsområdet	6	6	-	100,0	-
Turism-, kosthålls- o. ekonomi-branschen	4	3	1	75,0	25,0
Ingen undervisning	2	-	2	-	100,0

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Tabell 28. Lärare på Högskolan efter huvudsakligt undervisningsämne och ålder 2014

Undervisningsämne	Totalt	Antal per åldersgrupp				Procent per åldersgrupp		
		30-39	40-49	50-59	60-69	-39	40-49	50+
Totalt	39	3	13	13	10	7,7	33,3	59,0
Allmänna ämnen	5	-	1	1	3	-	20,0	80,0
Samhällsinrikt. ämnen, företagsek., admin.	3	-	2	-	1	-	66,7	33,3
Naturvetenskap	3	1	1	1	-	33,3	33,3	33,3
Teknik och kommunikation	16	-	6	8	2	-	37,5	62,5
Social-, hälso- och idrottsområdet	6	1	1	1	3	16,7	16,7	66,7
Turism-, kosthålls- o. ekonomi-branschen	4	1	-	2	1	25,0	-	75,0
Ingen undervisning	2	-	2	-	-	-	100,0	-

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Tabell 29. Lärare på Högskolan efter de vanligaste undervisningsämnena och kön 2014

Undervisningsämne	Totalt	Kvinnor	Män
Däcksbefäl	10	2	8
Maskinbefäl	8	1	7
Sjukvård och omsorg	6	6	-
Utveckling av datasystem	3	1	2
Elektronik och datakommunikationsteknik	3	-	3
Matematik	2	1	1
Fysik, kemi	2	-	2
Engelska	2	1	1
Ekonomiförvaltning	2	-	2
Hotellservice	2	2	-

Not: Tabellen omfattar lärarnas tre vanligaste undervisningsämnena, alltså kan lärare med två eller tre olika undervisningsämnena vara inkluderade fler än en gång.

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Fyra femtedelar har examen från Finland

Nästan 80 procent av Högskolans lärare, eller 31 stycken, har examen från Finland och de övriga 8 har avlagt sina examina i Sverige. Endast inom social-, hälso- och idrottsområdet har lika många lärare utexaminerats i Sverige som i Finland. De som utbildat sig i Sverige finns främst bland överlärarna och timlärarna. Diagrammet visar att Sverige är vanligare som examensland bland de lärare som utexaminerats under 2000-talet än bland dem som tagit examen tidigare.

Tabell 30. Lärare på Högskolan efter huvudsakligt undervisningsämne och examensland 2014

Undervisningsämne	Examensland, antal			Examensland, procent	
	Totalt	Finland	Sverige	Finland	Sverige
Totalt	39	31	8	79,5	20,5
Allmänna ämnen	5	4	1	80,0	20,0
Samhällsinrikt. ämnen, företagsek., admin.	3	2	1	66,7	33,3
Naturvetenskap	3	2	1	66,7	33,3
Teknik och kommunikation	16	14	2	87,5	12,5
Social-, hälso- och idrottsområdet	6	3	3	50,0	50,0
Turism-, kosthålls- o. ekonomibranschen	4	4	-	100,0	-
Ingen undervisning	2	2	-	100,0	-

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Tabell 31. Lärare på Högskolan efter huvudsaklig uppgift och examensland 2014

Huvudsaklig uppgift	Examensland, antal			Examensland, procent	
	Totalt	Finland	Sverige	Finland	Sverige
Totalt	39	31	8	79,5	20,5
Rektor, vicerektor	3	3	-	100,0	-
Överlärare	11	7	4	63,6	36,4
Lektor	17	14	3	82,4	17,6
Timlärare i huvudsyssla	3	2	1	66,7	33,3
Timlärare i bisyssla	1	1	-	100,0	-
Studiehandledare	4	4	-	100,0	-

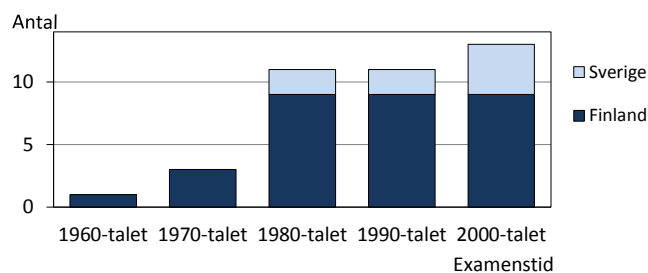
Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Tabell 32. Lärare på Högskolan efter ålder och examensland 2014

Åldersgrupp	Antal			Procent	
	Totalt	Finland	Sverige	Finland	Sverige
Totalt	39	31	8	79,5	20,5
30-39	3	2	1	66,7	33,3
40-49	13	12	1	92,3	7,7
50-59	13	10	3	76,9	23,1
60-69	10	7	3	70,0	30,0

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Lärare på Högskolan efter examenstid och examensland 2014

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Övrig utbildning

Statistiken över lärare i övrig utbildning omfattar rektorer och lärare som undervisar minst 14 timmar per vecka vid Ålands musikinstitut och Medborgarinstitutet. För vardera skolan ingår 14 lärare i statistiken. Av dessa är 2 rektorer, 16 lärare och lektorer samt 10 timlärare. Könsfördelningen är jämn med en liten majoritet för kvinnorna, vilka uppgår till 54 procent. Kvinnorna överväger dock i Medborgarinstitutet, medan männen är i majoritet vid Ålands musikinstitut.

Hälften av lärarna är 50 år eller äldre och endast fyra personer är yngre än 40 år. Kvinnorna är i majoritet bland de äldre lärarna, medan könsfördelningen är jämn bland de yngre. Nästan två tredjedelar av lärarna är ordinarie anställda och de övriga har en visstidsanställning. Dessa uppgifter redovisas i *tabell 33, 34 och 35*.

Tabell 33. Lärare i övrig utbildning efter kön 2014

Skola	Antal			Procent	
	Totalt	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Totalt	28	15	13	53,6	46,4
Medborgarinstitutet	14	11	3	78,6	21,4
Ålands musikinstitut	14	4	10	28,6	71,4

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Tabell 34. Lärare i övrig utbildning efter huvudsaklig uppgift, ålder och kön 2014

	Antal			Procent	
	Totalt	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Totalt	28	15	13	53,6	46,4
Uppgift					
Rektor	2	1	1	50,0	50,0
Lärare, lektor	16	9	7	56,3	43,8
Timlärare i huvudsyssla	10	5	5	50,0	50,0
Ålder					
30-39	4	2	2	50,0	50,0
40-49	10	5	5	50,0	50,0
50-59	9	4	5	44,4	55,6
60-69	5	4	1	80,0	20,0

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Tabell 35. Lärare i övrig utbildning efter anställningsförhållande, ålder och kön 2014

Anställningsförhållande	Totalt	Åldersgrupp				Kön	
		30-39	40-49	50-59	60-69	Kvinnor	Män
Totalt	28	4	10	9	5	15	13
Ordinarie	18	1	7	6	4	10	8
Visstidsanställd	10	3	3	3	1	5	5

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Flest lärare i ämnena sång och musik samt invandrarundervisning

Tabell 36 visar i vilka ämnen lärarna i övrig utbildning undervisar. Eftersom Musikinstitutets verksamhet till allra största delen består av ämnena musik och sång så blir tyngdpunkten av undervisningen inom den övriga utbildningen på detta ämnesområde. Inom Medborgarinstitutet är invandrarundervisning i svenska samt samhälls- och arbetslivskunskap de ämnen som flest lärare undervisar. Flera män än kvinnor undervisar i musik och sång, medan kvinnliga lärare dominerar inom invandrarundervisningen.

Tabell 36. Lärare i övrig utbildning efter undervisningsämne och kön 2014

Undervisningsämne	Totalt	Kvinnor	Män
Musik, sång	14	4	10
Invandrarundervisning i svenska	5	4	1
Invandrarundervisn. i samhälls- o. arb.livskunskap	4	3	1
Språk	3	3	-
Teater och dans	2	2	-
Databehandling	2	1	1
Rehabilitering och idrott	2	1	1
Övrig undervisning för invandrare	1	1	-
Hantverk- och konstindustri	1	1	-
Mediekultur och informationsvetenskaper	1	-	1
Bildkonst	1	1	-

Not: Tabellen omfattar lärarnas tre vanligaste undervisningsämnen, alltså är lärare med två eller tre olika undervisningsämnen inkluderade fler än en gång.

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Finländsk examen något vanligare än svensk

Av de 28 lärarna inom övrig utbildning har 27 formell behörighet. Närmare hälften av dem, eller 13 stycken, har tagit sin examen i Finland, medan 11 har utexaminerats från Sverige och 3 i övriga länder. De flesta behöriga lärarna är i åldern 40–59 år. Bland de som utbildade sig på 1990-talet överväger Finland som examensland, medan de flesta som tog examen på 1980- och 2000-talen är utbildade i Sverige. Detta redovisas i *tabell 37*.

Tabell 37. Behöriga lärare i övrig utbildning efter huvudsaklig uppgift, ålder, examenstid och examensland 2014

	Examensland, antal				Examensland, procent		
	Totalt	Finland	Sverige	Övrigt	Finland	Sverige	Övrigt
Totalt	27	13	11	3	48,1	40,7	11,1
Uppgift							
Rektor	2	2	-	-	100,0	-	-
Lärare, lektor	16	7	7	2	43,8	43,8	12,5
Timlärare i huvudsyssla	9	4	4	1	44,4	44,4	11,1
Ålder							
30-39	6	2	2	2	33,3	33,3	33,3
40-49	7	3	4	-	42,9	57,1	-
50-59	10	5	4	1	50,0	40,0	10,0
60-69	4	3	1	-	75,0	25,0	-
Examenstid							
1970-talet	3	2	1	-	66,7	33,3	-
1980-talet	7	2	4	1	28,6	57,1	14,3
1990-talet	7	6	-	1	85,7	-	14,3
2000-talet	9	3	5	1	33,3	55,6	11,1
2010-talet	1	-	1	-	-	100,0	-

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

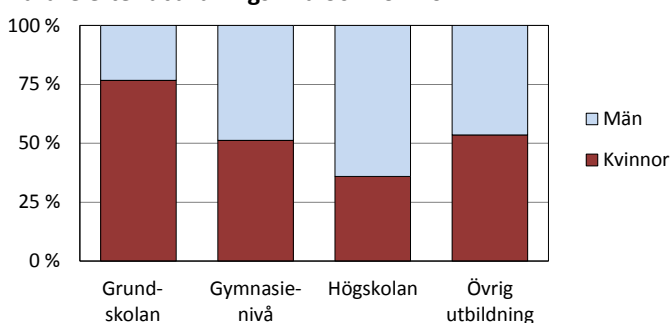
Jämförelse mellan utbildningsnivåerna

I detta avsnitt görs vissa jämförelser mellan de fyra utbildningsnivåerna för att ge en bättre helhetsbild av den åländska lärarkåren. Lärare som undervisar på flera nivåer är i denna jämförelse med endast där de har sin huvudsakliga anställning.

Ju högre nivå, desto större andel män

En stor majoritet eller två tredjedelar av den åländska lärarkåren är kvinnor. Andelen har sjunkit obetydligt sedan 2011. Kvinnorna överväger stort i grundskolan, medan männen är i majoritet i Högskolan. På gymnasienivå och inom övrig utbildning är kvinnorna och männen ungefär lika många. Jämfört med 2011 har könsfördelningen blivit jämnare inom grundskolan och övrig utbildning.

Lärare efter utbildningsnivå och kön 2014

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Yngsta lärarna i grundskolan

Tabell 38 ger en samlad bild av den åländska lärarkårens fördelning på kön, ålder och anställningsförhållande för de olika utbildningsnivåerna.

Grundskolan har de yngsta lärarna. Nästan alla lärare som är under 30 finns där och en tredjedel av grundskolans lärare är under 40, vilket är en mycket högre andel än på de andra nivåerna. Högskolan har de äldsta lärarna, en fjärdedel har fyllt 60. Totalt sett är 13 procent av lärarna 60 år eller äldre och 27 procent under 40. Åldersgrupperna 40–49 och 50–59 år står vardera för omkring 30 procent av lärarkåren. Från år 2011 har en viss förskjutning i äldre riktning skett. Andelen under 30 har minskat, medan de som är 60 eller äldre har ökat.

Ökad andel ordinarie anställda

När det gäller anställningsförhållande är 63 procent av lärarna ordinarie anställda, 24 procent visstidsanställda, 7 procent vikarier och 5 procent tjänstlediga. En något större andel är ordinarie anställda nu än 2011. Det är främst på gymnasienivå och inom övrig utbildning som ökningen har skett och där ligger andelen nu på samma nivå som i grundskolan, runt 60 procent. Andelen ordinarie anställda är högst inom Högskolan, drygt 80 procent.

Tabell 38. Lärare efter kön, ålder, anställningsförhållande och utbildningsnivå 2014, procent

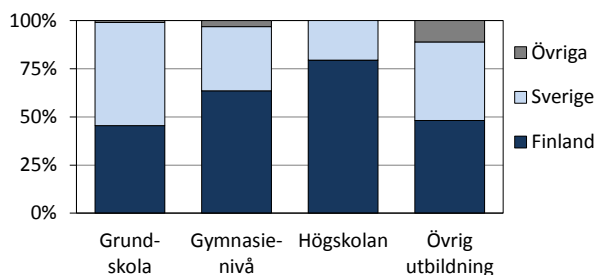
	Totalt	Grundskolan	Gymnasie-nivå	Högskolan	Övrig utbildn.
Kön					
Kvinnor	67,1	76,7	51,3	35,9	53,6
Män	32,9	23,3	48,8	64,1	46,4
Ålder					
20-29	6,5	9,1	2,5	-	-
30-39	20,4	24,2	14,4	7,7	14,3
40-49	31,4	31,2	30,6	33,3	35,7
50-59	29,1	26,0	35,6	33,3	32,1
60+	12,6	9,5	16,9	25,6	17,9
Anställningsförhållande					
Ordinarie	62,7	62,0	60,0	82,1	64,3
Visstidsanställd	24,0	20,5	33,9	15,4	35,7
Vikarie	7,1	10,2	1,2	-	-
Tjänstledig	5,5	7,1	3,0	-	-
Deltidspensionerad	0,7	0,2	1,8	2,6	-

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Grundskolan höjer andelen med svensk examen

Av lärarna i det åländska utbildningssystemet har 53 procent finländsk examen, vilket är en minskning från 57 procent år 2011. Nästan 45 procent av lärarna har avlagt sin utbildning i Sverige, en ökning från 42 procent. Två procent har tagit examen i något annat land. Högskolan har den högsta andelen lärare utbildade i Finland, nästan 80 procent, medan grundskolan har den lägsta på 46 procent. Det är inom grundskolan som förskjutningen från finländska till svenska examina har skett sedan 2011.

Lärare efter utbildningsnivå och examensland 2014

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

ÅS
UP

Ålandsvägen 26
PB 1187
AX - 22 111 MARIEHAMN